

Metodické usmernenie
pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientov s onkologickým ochorením
počas pandémie COVID-19 – základné postupy.

Publikované v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 113 zo dňa 15. marca 2020, Opatrením Úradu verejného zdravotníctva SR pri ohrození verejného zdravia č. OLP12595/2020 účinného od dňa 16.03.2020, vydaného z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 vyhlásenou dňa 11.03.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie.

1. Pacient s onkologickým ochorením môže vstúpiť do priestorov zdravotníckeho zariadenia so zameraním na onkologickú starostlivosť len s nasadenou bariérovou ochranou tváre (rúško, v krajnom prípade šatka a pod.). Pred vstupom do zdravotníckeho zariadenia sestra zmeria pacientovi teplotu a pacient podstúpi triage (vstupná kontrola na vylúčenie COVID-19) vykonávaný vyškoleným klinickým onkológom a sestrou. Sestra vyzve pacienta na dôkladné umytie rúk podľa poučenia, s prípadnou aplikáciou alkoholového dezinfekčného prostriedku na ruky.

2. Pacient so symptómami (horúčka, kašeľ, dýchavičnosť) alebo pri podozrení na intersticiálne pľúcne postihnutie, ktoré je viditeľné na zobrazovacom médiu, ak ho má pacient k dispozícii, vyšetruje sa testom na COVID-19. V prípade negatívneho záveru testu na COVID-19 sa pacientovi poskytuje ďalšia onkologická zdravotná starostlivosť.
V prípade pacientov s podozrením na COVID-19 alebo pri pozitívnom závere testu na COVID-19 ošetrojúci lekár hlási telefonicky výskyt podozrenia z ochorenia COVID-19 regionálnemu hygienikovi územne príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) za účelom ďalšieho manažmentu a epidemiologického vyšetrovania a zabezpečenia kontaktov.

3. U febrilného pacienta s onkologickým ochorením by mala byť k dispozícii prednostná (fast-track) diagnostika na ochorenie COVID-19 vzhľadom na to, že febrilita môže byť jediným prejavom aj závažnej infekcie COVID-19 (obzvlášť v prípade neutropénie).

4. Lekár, aj personál ambulancie pri vyšetrení pacienta s onkologickým ochorením použijú ochranné prostriedky bariérovej ochrany odporúčané usmernením Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky prípadne štandardným postupom v zdravotníctve – COVID-19 (ďalej ŠPDTP), v prípade ich momentálneho nedostatku použijú štandardné ochranné prostriedky podľa odporúčaní pre minimálne materiálo-technické vybavenie ambulancie, ktoré môžu byť posilnené použitím 2 rúšok naraz, ochranou očí, prípadne jednorazovým plášťom.
Po vyšetrení pacienta s onkologickým ochorením je vykonaná dôkladná dezinfekcia povrchov podľa epidemiologických usmernení.

5. Personál ambulancie dbá pri prevádzke ambulancie na zvýšenú hygienu, častejšiu dezinfekciu nad rámec bežných odporúčaní. V ambulancii je k dispozícii osobitne vyhradená nádoba na infekčný odpad s označením. Personál dezinfikuje (s použitím virucídnych prostriedkov, t. j. podľa štandardných postupov bežne používaných v ambulanciách) miesta, kde dochádza k častému styku pacientov aj personálu, ako sú kľučky, operadlá a bočnice stoličiek, toalety. Vhodné je často vetrať priestory ambulancie i čakární.
6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti o pacienta s onkologickým ochorením sa považuje za neodkladnú zdravotnú starostlivosť.
7. Oddialenie diagnostiky a liečby u pacienta s onkologickým ochorením v čase pandémie COVID-19 by malo negatívny vplyv na prognózu ochorenia a zhoršenie zdravotného stavu pacienta s onkologickým ochorením.
8. U pacienta s onkologickým ochorením je aj v čase zabezpečovania protiepidemických opatrení pre pandémiu COVID-19 nevyhnutné, aby sa aj naďalej rutinne vykonávali všetky diagnostické výkony v rámci postupov, ktoré povedú k včasnej diagnostike onkologického ochorenia, vrátane vykonávania chirurgických zdravotných výkonov za účelom diagnostiky a terapie podľa štandardných diagnostických a terapeutických postupov.
9. Vykonávanie onkochirurgických operácií predstavuje neodkladnú a často zásadnú súčasť terapeutického procesu.
10. Za neodkladné sa považujú aj zobrazovacie vyšetrenia, ide o vstupné (stagingové) vyšetrenia novodiagnostikovaných pacientov s onkologickým ochorením, kontrolné vyšetrenia na potvrdenie účinnosti aplikovanej liečby, restagingové vyšetrenia a vyšetrenia pri suspektnej progresii /relapse ochorenia.
11. Za neodkladnú zdravotnú starostlivosť sa považuje aj onkologické konzílium u novodiagnostikovaných pacientov s onkologickým ochorením, protinádorová liečba u pacientov s onkologickým ochorením v aktívnej fáze liečby ako aj potrebná chirurgická liečba, predovšetkým u pacientov s onkologickým ochorením v prípade podávania liečby v kurabilnej intencii vrátane adjuvantnej liečby, v prípadoch, v ktorých to ošetrojúci lekári považujú za „záchranné“ ale i vo včasných líniiach metastatického ochorenia.
12. V čase pandémie COVID-19 sa odkladajú kontrolné observačné vyšetrenia pacientov s onkologickým ochorením a všetky zobrazovacie vyšetrenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre správny manažment liečby pacienta s onkologickým ochorením.

Vypracovali: prof. MUDr. Michal Mego, DrSc.

Prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc.